

SKJÆRGÅRDSTJENESTEN FOR OSLOFJORDEN

Sekretariat: Oslofjordens Friluftsråd

Vaterlandsveien 23 - 3470 Slemmestad - Tlf. 67 55 49 90 - Org.nr. 971 454 415

E-post: osloff@online.no

REFERAT FRA OPPSUMMERINGSMØTE FOR SKJÆRGÅRDSTJENESTEN 2016

Tid: Torsdag 26. januar 2017, kl. 10.00 – 15.00, lunsj kl. 12.00

Sted: Vaterlandsveien 23, 3470 Slemmestad

Til stede:

Terje Qvam, Miljødirektoratet

Otto Okstad, Miljødirektoratet

Haakon Braathu Haaverstad, Statens naturoppsyn Hvaler

Erik Røhne, nestleder driftsområde 1, Ytre Oslofjord Øst

Morten Merkesdal, driftsområde 2, Indre Oslofjord

Guro Hessner, driftsområde 3, Ytre Oslofjord Vest

Ole Kåre Wagenius, styreleder driftsområde 4, Telemark

Aase Richter, Fylkesmannen i Østfold

Sigurd Anders Svalestad, Fylkesmannen i Vestfold

Bjørn Erik Lauritzen, sekretariat, driftsområde 4, Telemark

Tom Sørnum, sekretariat driftsområde 1-3, Oslofjorden

Rune Svensson, Oslofjordens Friluftsråd

Forfall:

Jon A. Markussen/ Christian Hillmann, Fylkesmannen i Oslo og Akershus

Sak 1/16 Innkallingen ble godkjent.

Sak 2/16 **Referat** fra oppsummeringsmøtet for 2015 ble godkjent. Idédugnaden som ble omtalt i forrige referat vil bli fulgt opp nå som Stortingsmeldingen for friluftsliv er vedtatt. Mandal og Moss har gjennomført felles anbud på nye arbeidsbåter, og har trolig spart rundt kr 200 000 på dette. Kragerø og Lillesand vil gjennomføre felles anbud på sine arbeidsbåter. SaLa og Bærum skal samordne arbeidet med å få godkjent sine båter. Bærum har valgt et godkjent foretak som kan gjøre jobben. Larvik bruker krana på båten mye og må få beregnet hvordan krana kan brukes innenfor de nye reglene for krenkning. Det har vært mye arbeid med sertifiseringen og de nye kravene fra Sjøfartsdirektoratet.

Sak 3/16 **Rapportering/oppsummering** fra alle 4 driftsområdene, v/styrelederne. Årsrapportene for 2016 fra de enkelte driftsenheten ble sendt ut før møtet. Årsrapporten fra Oslo ble mottatt samme dag som møtet, og sendes ut sammen med referatet. Otto påpekte at det bør lages korte oppsummeringer for hvert driftsområde, tilsvarende den som var laget for Telemark.

Driftsområde 4 Telemark v/ Ole Kåre

Bamble fikk levert sin nye båt «Rognsfjord» mai/juni med dåp 10.juni. Båten har fungerer bra, og det er opparbeidet ny havn til «Rognsfjord» i Bamble i samarbeid med Porsgrunn. Kragerø har i samarbeid med Lillesand prosjektert

ny båt, og prosjektet legges ut på anbud på Doffin i uke 3. Kragerø har fått bevilget kr 500 000 fra bystyret til båten. «Knubben» skal brukes i 2017 og er planlagt å få ny motor, som også vil gi bedre pris ved salg av båten til kommunen. Otto påpekte at kjøp av nye motorer må avklares med Miljødirektoratet, og etter råd fra båtutvalget. Porsgrunn sin båt har fungert greit og er sertifisert etter nye krav med virkning fra 2017.

Sjøppelmengdene er på samme nivå som 2015, med unntak for Kragerø som har hatt en økning på 10 %. Porsgrunn: 329 m³ inkludert 7 m³ strandsjøppel, Bamble: 171m³ + 704 sekker ved strandrydding, Kragerø 3128 sekker / 60 tonn + 120 sekker / 9 m³ strandsjøppel.

Kragerø har hatt problem med at spesialavfall settes igjen i friområdene, fra hytter og båter. På møtet kom det innspill til at kommunen må ta fatt i problemet med spesialavfall, så det ikke stjeler for mye tid fra Skjærgårdstjenesten. Porsgrunn har ordening for spesialavfall og erfarer ikke problemer i friområdene.

Driftsområde 2 Indre Oslofjord v/Morten og Tom

Totalt innkjørt søppelmengde var ca. 3248 sekker. Alt dette ble kjørt til Sandvika, og ekspedert usortert videre av Franzefoss gjenvinning.

Det arbeides sentralt i Miljødirektoratet med å søke Sjøfartsdirektoratet om diverse dispensasjoner, med betydning for kranmontering, redningsutstyr og radiosertifikat på «Johanna». Svar forventes før neste sesong.

Bymiljøetaten (BYM) har driftsansvaret for Oslo kommunes øyer i indre Oslofjord ved Maritim enhet. Arbeidsoppgaver for Skjærgårdstjenesten utgjør ca. 1/3 av arbeidsoppgavene til BYM, Maritim enhet.

I enhet 1 – Oslo og Bunnefjorden - har Skjærgårdstjenesten tømt ca. 135 tonn med søppel, og i enhet 3 – Ytre Vestfjorden - ca. 30 tonn.

Passasjerstatistikk fra Oslofergene viser at de totalt har fraktet 782 393 passasjerer til øyene i 2016. Dette er en økning på ca. 50 000 passasjerer fra 2015.

Driftsområde 3 Ytre Oslofjord Vest v/Guro

Færderenheten er i en litt annen divisjon enn de øvrige enhetene i Vestfold, med helgedrift og betydelig flere båttimer på sjøen. Totalt har enheten 1314 motortimer på vannet i 2016. Tjenesten er på vannet alle helger fra Sankt Hans og ut juli. Renovasjonen hentet i år 2 367 sekker som utgjør 35 tonn avfall fra fritidsbåtene, noe som er et lavt normalår. Enheten og frivillige har ryddet et stort antall øyer, og mengden ble 602 sekker. Det utgjør ca. 6 tonn plast og annet avfall.

Båten til Sala ble satt ut 14. april og har totalt gått 289 timer i løpet av sesongen, hvorav Sandefjord har kjørt 176 timer og Larvik 113 timer.

Renovasjonen i Sandefjord utgjør samlet 900 sekker. Larvik har levert 32,4 tonn avfall til mottak.

Breiangen begynte sesongen 6. april. Det har vært et normalt år med søppel og strandrydding. 13,5 tonn er samlet inn fordelt på 1 142 sekker fra søppelstativene, 23 sekker fra ryddestasjonene for strandsjøppel og 133 sekker fra øvrig strandrydding. Den nye båten til Breiangen ble levert i desember. Båten oppfylte ikke støykravene i spesifikasjonen, noe som førte til fradrag på prisen.

Driftsområde 1 Ytre Oslofjord Øst v/Erik

Hvalerenheten har hatt nær og direkte kontakt med frivillige strandryddere. Det er ryddet 809 sekker marint søppel inkl. enhetens egen rydding. Renovasjonen har gitt mindre søppel - 1698 sekker - enn i fjor pga. en dårligere sommer. Fredrikstadenheten har bl.a. samarbeidet med Kystlotteriet om strandrydding. Det ble hentet totalt 374 sekker i forbindelse med strandryddingen. Fast kjørerute for tømning av avfallsstativer var fra april til 1. oktober, og 1641 sekker ble samlet inn.

I Moss-enheten ble vårryddingen av fuglereservatene og andre strender gjennomført med 6 personer, som ga 100 sekker strandsøppel. Rundt 2000 sekker er samlet inn gjennom renovasjonen. Ny båt bli levert september 2017. Kun krana blir sertifisert før den nye båten blir tatt i bruk.

Samarbeidet mellom driftsenhetene i Ytre Oslofjord Øst og SNO fungerer bra og de leverer mer enn de obligatoriske 7-10 dagsverkene. Mannskapet viser godt engasjement i arbeidet med oppsyn/tilsyn.

I Ytre Hvaler nasjonalpark er båter i ulovlig opplag kartlagt og fjernet, og det er gitt skjønnsmidler fra FM til dette. Det ble pekt på at særlig Hvalerenheten er ekstra aktiv i arbeidet mot marin forsøpling, og fortjener ros for dette. Otto påpekte at kystled og kyststi er utenfor Skjærgårdstjenestens primæroppgaver. Sigurd Anders viste til at tiltakskort for beredskap, med oppskrift for hva som skal gjøres, er bedre enn beredskapskart.

Det ble også en diskusjon om behovet for mer oppsyn under hummerfisket og begrenset politimyndighet for mannskapet i Skjærgårdstjenesten. Fredningssoner blir respektert og mannskapet kommer langt med oppsynskort. Det er mye uvitenhet blant de som bryter regler for fiske og ferdselsregler, og det hjelper mye med veiledning.

Det ble også pekt på behovet for helårsdrift av toaletter, særlig der det er investert i nye anlegg. Helårsdrift er dyrt og der det er innlagt vann må anlegget stenges ned hvis det ikke er vinterisolert. Enklere toalett er oftere åpne. Skjærgårdstjenesten kan normalt operere som før etter kommunesammenslåinger, innenfor budsjettene på drifteområdenivå.

Sak 4/16

Overordnede premisser og føringer - økonomi

Nasjonale føringer og økonomien for Skjærgårdstjenesten 2017, v/Otto Okstad.

Den økonomiske rammen er i år på 24,3 mill. kr (kap. 1420 post 78), den samme som i 2016. I tillegg er det bevilget 5 mill. kr til utvidelse av Skjærgårdstjenesten til nye områder nord for dagens virkeområde. I tillegg er det 1 mill. kr på 1420.21 til båtutvalg, sekretariat m.m.

Økning er kr 100.000 -180.000 pr område. Driftsenhetene Hvaler og Færder får tilskudd for tilleggstenester i nasjonalparkene i sine driftsområder. Dette er også aktuelt i forbindelse med nasjonalparkene Jomfruland og Raet.

Driftsområde	2016	Forslag 2017
Driftsområde 1 Ytre Oslofjord Øst	2.575.000	2.680.000
Driftsområde 2 Indre Oslofjord	2.700.000	2.800.000
Driftsområde 3 Ytre Oslofjord Vest	2.825.000	2.935.000
Driftsområde 4 Telemark	2.750.000	2.930.000
Driftsområde 5 Sørlandet – Aust-Agder	2.660.000	2.835.000
Driftsområde 6 Sørlandet – Vest-Agder	3.470.000	3.620.000
Driftsområde 7 Vestkystparken	3.620.000	3.780.000

Miljødirektoratets forventninger 2017:

- Sertifisering av alle aktuelle båter
- Samarbeid SNO – Skjærgårdstjenesten
- 7-10 dv oppdrag for SNO
- Integre naturoppsyn i tjenesten (for SNO)
- Regionvise kontakter SNO/oppfølging
- Bistand strandryddedagen 2017
- Ev. bistand til tiltak mot marin forsøpling
- Kompetanseutvikling
- Utvikle andre samarbeidsrelasjoner
- Profilerings tiltak i 2017 (inkl. jubileum)

Stortingsmeldingen om friluftsliv foreslår å utvide oppgavene og geografien for Skjærgårdstjenesten. Meldingen skal følges opp med en handlingsplan, Miljødirektoratet skal bistå departementet i arbeidet, og avventer nærmere signaler. Det skal vurderes om Skjærgårdstjenestens oppgaver kan utvides innenfor gjeldende driftsområder og driftsrammer (ikke på bekostning av dagens oppgaver og ansvar). Det skal også vurderes en utvidelse av Skjærgårdstjenesten til nye områder nord for dagens virkeområde, der det er tetthet av statlig sikrede og andre offentlig sikrede friluftslivsområder som medfører at etablering av Skjærgårdstjeneste – i hovedsak etter dagens modell – kan være hensiktsmessig.

Utvidelsen av Skjærgårdstjenesten er mye begrunnet med arbeidet mot marin forsøpling, og i mindre grad drift av friluftslivsområdene, som var utgangspunktet for opprettelsen av Skjærgårdstjenesten. Møre og Romsdal fylkeskommune har til nå arbeidet mest med å få opprettet Skjærgårdstjeneste.

Friluftslivets år 2015 er nå evaluert i en ekstern rapport fra NINA. Gjennom budsjettforliket ble forslaget til kutt på 30 mill. kr til Miljødirektoratet reversert. Gjennom avbyråkratiserings- og effektiviseringsgrep i budsjettet jobbes det med nedbemanning over tid. Dette utgjør 16 stillinger i 2017. Til sammenlikning er det i dag 11 stillinger på arbeidsområdet nasjonalt friluftsliv. Naturveiledningen i SNO er et arbeidsfelt som på sikt skal avvikles.

I budsjettet er det 15 mill. kr ekstra til tiltak i statlig sikra friluftslivsområder, 5 mill. kr til utvidelse av Skjærgårdstjenesten, betydelige midler til tiltak mot marin forsøpling og tilskudd/vrakpantordning på fritidsbåter
 På møtet ble det bemerket at innføring av vrakpant for fritidsbåter bør bidra til å løse problemet med eierløse båtvrak i friluftslivsområdene. OF vil ta opp dette på KLDs innspillmøte om ordningen.

Det skal holdes fylkesvise møter om statlig sikring i samråd med FK, FL og Norsk Friluftsliv.

Høring av forslag om oppheving av vannscooterforskriften har frist 23. mars. Dette kan føre til at det i de kommunene som ikke lager lokale regler, vil bli fritt fram til å kjøre vannscooter.

Miljødirektoratet har fått i oppdrag å se på adferdsreglene for friluftslivsområdene, for å fjerne unødvendige restriksjoner. Det vil kunne bli et omfattende arbeid å fjerne f.eks. telteforbud fra eksisterende adferdsregler, og få kunn gjort forskriftsendringene.

I SNO er det usikkerhet knyttet til videreføringen av naturveiledningen og om stillinger vil bli trukket inn ved naturlig avgang. De fagansvarlige for Skjærgårdstjenesten på SNOs lokalkontor er Haakon i Østfold, Lars Tore i Oslo og Akershus, Jørn i Vestfold og Reidar i Telemark. Lakseoppsyn og håndheving av ferdselsforbud er prioriterte oppgaver. SNOs HMS-kurs vil bli åpent for Skjærgårdstjenesten ved kapasitet. Bekjempelse av Stillehavsøsters er en viktig oppgave, men enkelte geografiske områder må prioriteres da oppgaven er uoverkommelig. Her er det et mulig behov for tjenestekjøp. Fiskerimyndighetene ser på arten som en ressurs.

En stor internasjonal oljevernøvelse skal gjennomføres i Grenland i september, der Skjærgårdstjenesten i Vestfold og Telemark vil trolig bli involvert.

Sak 5/16 Status lokale båtfond og båtparken – investeringsplan – nye forskrifter

- Budsjett 2017: 2,6 mill. kr i statlig andel til båtinvesteringer
- Statusrapport båter høst 2015 – tiltak iht. ny forskrift
- Kristiansand kommune - ny båt overtatt desember 2015/februar 2016
- Bamble kommune - ny båt overtatt mars 2016
- Holmestrand kommune – ny båt overtatt desember 2016
- Mandal kommune – ny båt overtas ultimo mars 2017
- Moss kommune – ny båt overtas høsten 2017
- Kragerø og Lillesand – klar for anbudsrunde januar 2017
- Avklaringer Oslo? Sørlandet? Vestkystparken?
- Ny revisjon av investeringsplan aktuelt i 2017?

Status lokale båtfond:

Driftsområde	Båtfond 31.12.2015	Utbetaling 2016	Driftsenhet	Båtfond 31.12.2016	Innbetaling 2017	Utbetaling 2017	Driftsenhet	Saldo 2017
I Ytre Oslofjord Øst	723 760	-100 000	Fredrikstad	860 767	484 000	-1 000 000	Moss	344 767
II Indre Oslofjord	1 237 540	0		1 497 061	262 000			1 759 061
III Ytre Oslofjord Vest	1 152 759	-1 200 040	Holmestrand	213 980	267 000			480 980
VI Telemark	2 123 904	-1 100 000	Bamble	1 332 122	322 100	-1 100 000	Kragerø	554 222

I Telemark vil innbetalingen til det lokale båtfondet reduseres etter at båten til Kragerø er betalt, slik at det blir stående rundt kr 800 000 på fondet.

Ny lastebåtforskrift for fartøy 8-24 meter

- Kunngjort desember 2014 - Ikrafttredelse fra 1.januar 2015
- Nybygg: kontrakter etter 1.1.2015 og ferdig etter 1.1.2016
- Gamle: enkelte krav gjelder fra 1.1.2017 (noen eldre 1.1.2018)
- Særlig spørsmål om baughøyde, fribord, krenkning, slep, brann
- Unntaksbestemmelse båter under 1000 kg last, uten/liten kran mv.
- Oppgraderinger og godkjenning hos «Godkjent foretak» innen 31.12.16

Status:

- Har sendt felles dispensasjonssøknad for alle aktuelle båter: 12 stk.
- De fleste er i rute med sertifiseringsarbeidet
- Sender dispensasjonssøknad på øvrige båter i vår (unntak/under 8 m)

Status Oslofjorden-båtene:

- Dispensasjonssøknad for alle aktuelle båter i Oslofjorden:
- 6 stk. Bamble, Porsgrunn, Havnøy, Holmestrand, Hvaler, Fredrikstad
- Nedgraderes til under unntaksgrense – men over 8 meter:
- Oslo (Ommen og Langøya), Bærum, Havnøy (liten), Larvik, Kragerø
- Måken på Hvaler er under 8 meter

Moss sin båt som er bygd før 1990 behøver ikke oppfylle kravene før 2018, og da er den nye båten på plass.

Oslo har særskilte krav til sin nye båt for å dekke både Skjærgårdstjenestens og Bymiljøetatens behov. Båten må likevel oppfylle samme krav som de øvrige båtene i Skjærgårdstjenesten for å få statlige midler (inkl. innkjøpsprosess).

Sak 6/16

Kompetansebehov og -tiltak 2017

Det ble pekt på behov for bedre natur- og artskunnskap og kunnskap knyttet til oppsyn. Repetisjon av Naturoppsynskurset på Tjøme 2014 i regi av SNO og opplæring i bekjempelse av mink kan være en mulighet.

Det kan også holdes samlinger lokalt, f.eks. for Sala og Breiangen, på det de trenger kunnskap om. Noen av dagene driftsenhetene skal sette av til oppdrag for SNO kan brukes til kurs, der de fagansvarlige i SNO kan undervise på stedet.

Det kan også være aktuelt å kjøpe kompetanse og kurs eksternt.

I år legges det opp til vårsamling som vanlig og 2-dagers kurssamling til høsten kombinert med markering av jubileet.

Enhetene vil bli spurt nærmere om hva kurset bør inneholde.

Det kan være aktuelt med en fagtur igjen tidligst i 2018.

I opplæringsplanen fra 1998 ble det gjennomført 4 fagsamlinger på 2 dager hver på følgende fagtema:

- Natur, forvaltning og vern
- Offentlig servicevirksomhet i friluftsförvaltningen
- Drift og vedlikehold av friluftsområder - Skjærgårdstjenestens oppgaver
- Sjøfartsregler og sjømannskap

HMS og båtvedlikehold kan også være relevante fagtema.

Sak 7/16 Markering av Skjærgårdstjenesten 25 år

Jubileet er en god anledning til å synliggjøre Skjærgårdstjenesten lokalt og regionalt. Lokalpolitikere bør være en målgruppe, med utgangspunkt i det økonomiske bidraget fra kommunen til driftsenhetene i 25 år. I tillegg er det viktig å markere jubileet internt.

Nordisk ministerråd for miljø i Oslo 2. mai kan være en anledning til å vise fram Skjærgårdstjenesten og båtene, og som kickoff for strandryddedagen 6. mai.

Felles uniformering ble også diskutert som en synliggjøring. I starten var det vanlig med bestilling av felles arbeidsklær, men etter hvert har de ulike driftsenhetene ordnet med arbeidsklær selv, ut fra ulike behov og leverandøravtaler. Det kan være en idé å få laget en felles trøye eller skyggelue. På oppdrag som utføres for SNO burde mannskapene hatt en vest som uniformering.

Otto og Tom arbeider ut fra dette videre med hvordan jubileet skal markeres.

Sak 8/16 Opplegg og erfaringer etter arbeidet med marin opprydding i 2016

Oslofjordens Friluftsråd søkte i mars Miljødirektoratet om tilskudd til tiltak mot marin forsøpling. Prosjektet Ren Oslofjord – som i stor grad involverer Skjærgårdstjenesten - ble tildelt kr 1 224 000 fra Miljødirektoratet. Tom gikk gjennom de ulike ryddeaksjonene som er gjennomført. Midlene er overførbare og prosjektet vil pågå ut april 2017. Ny søknad vil bli sendt inn for videreføring fra mai 2017.

Skjærgårdstjenesten i Telemark fikk bevilget kr 100 000 fra Plastretur sitt miljøfond til ryddeaksjoner og kartlegging av plast og annet søppel i skjærgården. Det er også søkt om midler til å fjerne båtvrak på Jomfruland.

Strandryddedagen i mai er i mange tilfeller for sent pga. ferdselsforbud, og ved ryddeaksjoner om høsten er mye av avfallet overgrodd.

Sak 9/16 Skjærgårdstjenesten nettsider

Det vil bli holdt et arbeidsmøte om nettsidene til Skjærgårdstjenesten. Erik gikk gjennom siden han har laget for Skjærgårdstjenesten i Østfold. Denne kan utvides til å dekke hele Skjærgårdstjenesten, men primært som portal videre til de lokale sidene til friluftsrådene, kommunene/driftsenhetene og ev. facebook-sider som de Skjærgårdstjenesten i Telemark og Kragerø har.

Sak 10/16 Eventuelt

Ingen saker var meldt inn.

Referent: Tom Sørum